

Pesamezna številka stane 1 din.

Naročilna lista: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Prven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
sati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravičljivo sprejema naročilno, inserate
in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravištvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.

Nezaprite reklamacije so poštnine prosta.
Telefon Interurban št. 113.

103. številka.

Maribor, dne 5. septembra 1924.

Letnik XVI.

Najtežja in najpotrebnejša sa- nacija.

Po listih je vedno več vesti o sanaciji razmer v južni Srbiji. Z veliko vnemo se popravlja in urejuje, kar je bilo ves čas od konca vojne sem v največjem nemaru. Razmere se sanirajo, a to ne samo z ureditvijo najpotrebnejših stvari, ampak sanirajo se tudi v pogledu mišljenja in razpoloženja naroda v južno-srbskih krajih in to že od nastopnega dne nove vlade.

Makedonija, Sandžak, Črna gora, to so pokrajine, ki so največ trpele pod protiljudskimi režimi in to trpljenje je bilo še za to strašnejše, ker je bilo združeno z razočaranjem in ker se je nadaljevalo na tleh, okrvavljenih in razoranih skozi dolgo in najstrašnejšo vojno dobo. Ljudstvo teh pokrajin je trpelo pod avstrijsko, nemško in bolgarsko vojno okupacijsko oblastjo in je gotovo z največjim hrepenenjem in z velikim upanjem pričakovalo, če že ne pravo odrešenje, potem vsaj zboljšanje strašnih razmer. To pričakovanje in upanje je pa doživelo strašno razočaranje. Po par letih so se slišali iz Črne gore in Sandžaka glasovi, da je hujše, kakor je bilo poprej pod avstrijsko vojaško okupacijo in vsi južni krajci so prav kmalu v strašnem obupu klicali, da nekaj strašnejšega niso mogli dočakati.

Do tega strašnega in nevzdržnega stanja je prišlo vsled tega, ker so se iz Beograda in iz drugih krajev Srbije zlili na jug najtemnejši elementi v razne službe. Razni beograjski ministri in strankarski prvaki so nastavljali za upravne organe v južni Srbiji take svoje pristaše, ki vsled svoje preteklosti in svojih divjaških manir niso mogli ostati v kulturnejših in tujem svetu dostopnejših krajev. Za uradnike ob Strumici, na Kosovu, po Črni gori in po Sandžaku so prišli radikalom prav tudi bivši kaznjenci, najrazličnejši zločinci, ki so leta in leta preživeli po ječah, neolikani in divji nasilniki ali kratko rečeno, pravi hajduški material, ki je seveda v kratkem času iz južnih krajev in iz poverjene jim uprave napravil pravo hajdučijo. Neizobraženi in nasilni strankarski eksponenti se šli na jug kot na neko kazensko ekspedicijo in na brezmejno ter brezobzirno izkoriščanje. Razni načelniki in pisarji so si določili za namen in cilj svoje službe, izropati v teh nesrečnih krajih vse, kar je še od vojne ostalo, se obogatiti ter svoji stranki pomagati s tem, da s terorjem in ljudstva do-
bijo kar največ volitev za svojo stranko.

Za teror in za tako strankarsko službo so bili takim upravnim organom dani najrazličnejši, prav prikladni povodi. Koar se ni pokoril, je bil kratkoma stavljen izven zakona in v kratkem času so imeli v južnih krajih pristaši režima brez zakona vse, režimski nasprotniki pa vključ ubstavi, zakonu in pravici prav nič in vrhu tega še vedno negotovost in nevarnost za imetje in življenje. Režimski priganjač na upravni službi je bil poprej lahko najhujši bolgarski ali drugovrstni špijon, v službi stranke, ki je bila na vladi, mu ni bila preteklost samo izbrisana, ampak prisvojena in privoljena mu je bila tudi oblast, da vse nasprotnike Pašičevega režima kratkoma označuje in preganja kot »bugaraše«, »odmetnike« in drugovrstne »proti-državne elemente«. Primitivno in neuko ljudstvo je bilo proti nasilju brez vsake moči in zaslombe ter je trumoma bežalo v gore, da si reši vsaj golo življenje. Ob preobratu je bilo po celi južni Srbiji in Črni gori prav malo odmetnikov ali hajdukov, kajti večina odmetništva med okupacijo je bila političnega značaja in ni imela nobenega nasilja proti rojakom na vesti. Pravih hajdukov in starih zločincev uprava od začetka ni znala iztrebiti, novi hajduki pa so nastali na ta način, da so se v skrivališča zatekli nedolžni in po krivem obdolženi ter preganjani ljudje in pa taki, ki so v skrajni sili svojim tlačiteljem vračali milo za drago. Najhujši hajduki v dobi Pašič-Pribičevićeve uprave so bili pa na vsak način oboroženi režimski pristaši, ki so počenjali z ljudstvom, kar jim je bilo drago ter ustvarjali z velikim uspehom najhujšo anarhijo.

Prve jugoslovanske vlade so res poslale tudi mnogo poštenih in dobrih uradnikov v južne kraje, a kaj pomaga, ko ti sposobni in poštenu ljudje pred režimskim nepoštenim in nesposobnim upravnim osebom niso mogli izhajati ter so prejkoprej svoja mesta prostovoljno ali pa prisiljeno zapustili. Kmalu je prišlo tako daleč, da je bil na jugu vsak pošten in vesten uradnik silno sumljiv, če se je videlo, da mu ljudstvo brez razlike vere, narodnosti in stanu zaupa ter ga spoštuje. — Režimski upravni organi so ubili avtoriteto zakona in zaupanje v pravico in postavo, ker vsega tega pri svojem nasilnem in strankarskem početju niso rabili in pripoznali. »Žali se Bogu«, to so imeli kot odgovor na vse pritožbe o krivicah in Makedonec se je na tak način »žalil Bogu«, da je vzel puško ter pobegnil v šumo.

Pašičeva vlada je bila z anarhijo na jugu čisto zadovoljna. Režimski agenti so narod terorizirali in izmzgavali in sam Pašič je z muslimanskimi zastopniki

— z džemijetom na ta način »pregovarjal«, da je za ceno glasov v prid svoji vladi obljubljal preiskave zločinov, ki so jih povzročili njegovi strankarski ljudje. Sedanja vlada dobro pozna potrebe nesrečnih južnih krajev. Takoj ob nastopu je izjavil notranji minister, da je treba tje poslati odločne in sposobne in pred vsem poštene in taktne uradnike. To se tudi izvaja in sami radikalni poslanci iz Makedonije priznavajo, da je nova vlada v treh tednih za Makedonijo več storila kot pa radikalna v treh letih.

Če bi se pod prejšnjo vlado vršil spominski dan žrtv v Surdulici, bi se to gotovo pretvorilo v pravo orgijo maščevalnosti, pod sedanjo vlado pa ta proslava ni bila samo polna globoke pijetete, ampak se je izvršila tudi kot iskrena manifestacija za mir, spravo in zakonitost. Vlada je besede, da mora biti zakonitost temeljna podlaga boljše bodočnosti vseh sinov slovanskega juga, vlada z veliko vnemo uresničuje. V najbolj razburkane in potlačene kraje se vrača red, zakonitost in kultura, budi se zaupanje v postavo. To pošteno in uspešno delovanje vlade pozdravljajo vsi poštenu in zavedni državljani ter tudi radi potrpijo glede raznih svojih zahtev, ko se urejuje in popravlja tam, kjer je bilo najhujše.

Politične beležke.

Nastas Petrovič o Pribičeviću. Z ozirom na pisanje Pribičevićeve »Reči« se je izjavil notranji minister Nastas Petrovič napram uredniku zemljoradniških »Novosti« takole: »Že zdavnaj sem sprevidel, da manjka Pribičeviću one lastnosti, ki odlikujejo solidnega političnega človeka. Po mojem prepričanju manjka temu človeku vsaka poteza resnega in objektivnega politika. V borbah proti svojim političnim nasprotnikom se je že preje, ko je deloval na Hrvatskem kot član srbsko-hrvatske koalicije, posluževal metod, kakršne si je lahko izmislila samo perfidna avstrijska politična šola, sedaj pa se istih metod poslužuje tudi v naši domovini. On si brez vsega izmisli nekaj, kar bi njegovemu političnemu protivniku škodovalo in na osnovi teh izmišljotin si dela sklepe, kakor se pač njemu dopadejo ter jih spravlja v nepoučeno javnost, da zlomi svojega nasprotnika. Ne dolžijo ga zaman, da se v borbi proti nasprotnikom poslužuje tudi nepoštenih dejanj. Kadar objektivni človek premotri in ocenjuje Pribičevićovo postopanje, mora priti do zaključka, da je Pribičević ali neizobražen, ali nelojalen človek, ali pa ni normalen. Jaz bi rekel, da je prejkone zadnje resnica, ne pa prvo in radi tega sem mu že preje čisto oprostil, pa ga še sedaj čisto zagovarjam. Ali Pribičević, pa naj bo neizobražen, nelojalen ali pa nenormalen, dela že od nekdaj naši državi ogromno škodo, radi tega je težko zagovarjati tega človeka in molče preiti preko njegovega delovanja. V tem današnjem sporu bratov Srbov in Hrvatov, od katerega trpi naše državno in narodno življenje, je igral ta človek najbolj nesrečno vlogo, pa jo še danes igra. Bolj škodljivega in nesrečnega človeka na političnem polju ni bilo, niti na polju prejšnje Srbije, niti sedaj v naši državi. Proti takemu človeku morajo nastopiti vsi oni, ki ljubijo našo domovino, morajo ga odstraniti čim preje s foruma javnih delavcev. Sreča je za demokratsko stranko, da jo je zapustil, težko pa radikalom, ker so ga na sebe navezali. Stališče Pribičevićeve »Reči« v vprašanju obustave likvidacije pokrajinske uprave na Hrvatskem še lepše kaže Pribičevića kot človeka, ki je izgubil pamet. Jaz bom o tem vprašanju govoril v narodni skupščini, ker bo ta nelojalen in bolan človek to vprašanje sigurno spravljal pred parlament, ali ob tej priliki vam rečem in naglašam samo to: Vlada ni ničesar drugega učinila, nego to, kar je bilo v tem oziru storjeno za časa bivše vlade. Likvidacija pokrajinskih uprav je morala prenehati, komaj je bila pod prošlo vlado započeta. V takem stanju je našla današnja vlada vse, ko je sprejela upravo države. Mi je faktično nismo ustavili, ker je že bila faktično ustavljena. Mi smo jo formalno ustavili za nekaj časa, ker je to zahteval najimperativnejši način življenja na Hrvatskem. Da-li smo mi krivi, da nismo dovršili onega, kar sta začela Pašič in Pribičević, pa nista mogla dovršiti?! Za objektivnega človeka je odgovor lahek.«

Pašič kot federalist. Prijatelj pokojnega Protiča pripravljajo za objavo njegovo pismeno zapuščino, ki bo zelo zanimiva in važna za politično sedanost in za najbližjo preteklost. Med drugim bodo objavljena tudi pisma, ki jih je ob raznih prilikah pokojni Protič dobil od Pašiča. V teh pismih se je Pašič celo izrazil, da bi pod gotovimi pogoji pristal na federativno ureditev države.

Za zvezo Slovenije s Hrvatskim Primorjem. V Beogradu je bila pred par dnevi deputacija iz Slovenije in Hrvatskega Primorja, in sicer: narodni poslanec, član Jugoslovanskega kluba, škulj kot vodja, sušaški župan dr. Kučič, tajnik Trgovske zbornice v Ljubljani Ogrin, dr. Ilič iz Kočevja, Gašnjevič iz Brod-Moravic. Obiskali so Davidoviča in Sušnika. Zahtevali so čimprejšnjo vzpostavitev neposredne železniške zveze Ljub-

ljane z Jadranskim morjem, da bi se na ta način preprečilo, da gre ves promet preko Trsta. Za to zvezo obstoja več načrtov. Stvar je nujna in je upanje, da bo vprašanje v kratkem času povoljno rešeno. Nesmiselno je namreč, da ima Trst danes več prometa kakor prej in to polovica iz naše države. Minister Sušnik je obljubil, da bo preštudiral vse stvari in izjavil, da ne bo pustil iz vidika niti za trenutek zveze Slovenije s Hrvatskim Primorjem na progi, ki je gospodarsko najbolj ugodna.

Izjalovljene nade italijanskih bankirjev. Pašičeva vlada se je, kakor je znano, pogajala z grupo italijanskih bank glede posojila 600 milijonov lir. S padcem vlade so bili prekinjeni dogovori med njo in italijanskimi bankami, katerim stoji na čelu milanska Banka Commerciale. Predstavnik italijanske bančne grupe in glavni direktor milanske Komercialne banke Törpitz je skušal na vse načine doseči nadaljevanje pogajanj, nova vlada pa je odgovorila, da smatra pogajanja za prekinjena ter ne reflektira na italijansko posojilo. — Vlada je opozorila predstavnike bank, da so pogoji pretežki in jih ne more akceptirati iz razloga, ker so nekatere angleške in ameriške grupe ponudile Jugoslaviji posojilo pod ugodnejšimi pogoji.

Za stalno trgovsko zvezo med našo državo in Grčijo. Novi grški poslanik Samatos je predložil vladi poslanico grške vlade, s katero se ukinje začasna trgovska pogodba naše države z Grško. Grška vlada je to storila z motivacijo, da želi čimprej skleniti stalno trgovsko pogodbo. Pogodba, ki je dosedaj veljala, je bila samo začasna in se je podaljševala vsake tri mesece. Grčija želi, da se pogajanja takoj začnejo. Naša vlada je vzela spomenico na znanje.

Kosta Todorov proti Radičevi izjavi. V zadnjem govoru je Radič trdil, da so nekateri bolgarski emigranti, zlasti pa bivši diplomat Kosta Todorov in bivši minister Stambolijskijev vlad Obov prejemali od Pašiča denar ter služili njegovim nakanam vojnega pohoda proti Bolgariji. Na te trditve reagira Kosta Todorov, ki izjavlja, da so proti bolgarskim zemljoradnikom in emigrantom poleg sedanega bolgarskega režima, ki je poklal nad 18 tisoč opozicionalcev, samo madžarski in italijanski fašisti, nekaj podkupljencev bolgarske vlade pri raznih rumunskih listih in tudi pri enem angleškem ter da je čudno in žalostno, da se tej kampanji tudi Radič pridružuje, ko je vendar na strani bolgarskega zemljoradništva Macdonaldovo, Herriotovo ter po veliki večini tudi češko in jugoslovansko časopisje. Todorov poziva Radiča, naj dokaže svoje trditve pred sodiščem.

Novi državni podtajnik v zunanem ministrstvu. Dne 2. t. m. je bil podpisan ukaz o imenovanju dr. Milana Grola, bivšega upravnika beograjskega gledališča, za drž. podtajnika v zunanem ministrstvu. Dr. Grol se je izkazal v Beogradu kot eden najaktivnejših politikov, ki so delovali za zblizanje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Njegovo imenovanje je bilo sprejeto v Beogradu in povsod z velikimi simpatijami in to tembolj, ker je dr. Grolu poverjeno vodstvo najdelikatnejšega odseka — propaganda v inozemstvu. Dr. Grol je nastopil svojo mesto v sredo.

Radikali v prvi fazi revolucije. Vsakemu se zdi čudno, ker ne prireajo radikali po padcu njihovega režima skoro nobenih zborovanj. V političnih krogih tolmačijo to dejstvo tako: radikali se bojijo, da ne bi doživeli pred javnostjo še večjih blamaž, kakor so jih radi zborovanja v Beogradu, o katerem so razglašali, da mu bo prisostvovalo krog 100.000 oboroženih seljakov, a se ga je udeležilo jedva nekaj sto Beogražanov. Za beograjsko blamažo so poskusili s shodom v Brčki, a ta je končal še bolj žalostno, kot oni v Beogradu. Nek novinar je glede vzroka zborovalne malomarnosti vprašal radikalnega prvaka in ta mu je odgovoril, da so radikali sedaj v prvi fazi revolucije, radi tega se ogibljejo zborovanj, da ne bi prišlo do nemirov. Radikali so popolnoma prepričani o padcu Davidovičeve vlade in to radi tega, ker to trdi dnevno radikalno časopisje. A za pisavo o padcu Davidovičeve vlade radikali nimajo nobene stvarne podlage, ker se Davidovičeva vlada vsak dan bolj utrjuje, oprežno in sigurno izvršujoč svoj program. Radikali bobnajo v javnost vesti o labilnosti Davidovičeve vlade kot vedno nove injekcije za svoje volilne mase, ki pa kljub tem dnevnim časnikarskim injekcijam razočarane zapuščajo radikalno stranko.

Prestop liberalcev v demokratsko stranko. Ostanki nekdanje srbske nacionalno-liberalne stranke, ki so se obdržali po Srbiji kot samostojne politične skupine, se pridružujejo sedaj Davidovičevi demokratski stranki. Skupina pokojnega Ribarca je imela v Požarevcu svoje zborovanje in je na tem zborovanju zaključila svoj pristop k demokratom.

Kateri novinarji so dobivali od bivšega režima subvencije? »Novosti« v Beogradu doznajajo, da so ti-le listi in novinarji dobivali od vlade subvencije: uredništvo lista »Podne« je dobilo 10.000 din., »Reč« 8000 din., »Samouprava« 9106 din., urednik Dušan Nikolajević od »Beograjskih Novosti« 31.106 din., Svetolik Šavič, urednik »Balkan«, je dobival mesečno 1500 din. Vse te subvencije so službeno zavedene v protokolu finančnega mini-

strstva. Koliko so pa omenjeni in še drugi listi ter njihovi uredniki dobivali indirektnim potom iz raznih skrivnih fondov, to pa je nemogoče dognati. Vsekakor velike svote, ker ti listi se ne morejo sami vzdrževati ter bi morali radi silnega deficita skoro propasti, da jih ni vlada založila z masnimi podporami. Radi tega točijo sedaj za njo krokodilske solze ter napadajo novo vlado, ker nima smisla za take subvencije.

Napredne prerokbe o raznih boleznih vlade.

Ko se je rajna Avstrija leta 1914 lotila z oboroženo silo Rusije, je avstrijski generalštab koj po prvih spopadih z Rusi razbojnal v javnost vehemenco avstrijskih napadov, ki so pretresli rusko armado do njenih temeljev. Ta vehemence avstrijske ofenzive se je že koj po prvih tednih prelevila v latentnost (skrivnost) umikov iz strateških ozir. Ker se je pa latentnost avstrijske vojne taktike preveč na dolgo raztezala in se je avstrijska armada zatekla v Karpate, si je izmislil generalštab drugo frazo za oris položaja in poročal o permanentni vojne krize, ki se doigrava med rusko in avstrijsko vojsko v Karpatih.

Kakor staroavstrijski generalštab je tudi sedanja opozicija in to pred vsem klika samostojnih demokratov. Ko je Pribečević — Žerjavova klika kar čez noč stala pred dejstvom nepričakovane nove vlade, se je koj po vladini deklaraciji lotila temeljev Davidovič — Koroščeve vlade z vso vehemenco. Ob času kritike vladine deklaracije je po »Jutru« in »Narodu« kar deževalo poročil o vehemnosti govorov: Pribečevića, Grisogona, Wilderja, Lukiniča itd. Vehemence teh »velikih« govorov je tedaj majala vlado prav pri fundamentu, a pristo je glasovanje za ali proti deklaraciji in cela policajdemokratska vehemence se je čez noč prelevila v latentnost (skrivnost) vladne krize.

Vsi vehementni napadi demokratskih govornikov v resnici vlade niso pretresli, ampak nasprotno — utrdili njen položaj in po tej utrditvi bi vlada naj ne razpadla radi Pašič — Pribečevićeve vehementne ofenzive, ampak vsled latentnosti kriz v vladi sami.

Ta latentnost vladne krize, ki je pa znana samo samostojnim demokratom in Pašičevim radikalom, se je oprijela predvsem zunanega ministra Marinkoviča, ki nikakor ne more sprejeti Radičevih zahtev. Ko pa Marinkovič le ni maral podleči tej latentni bolezni, se je naenkrat okužil radi sokolskih tepežev v Zagrebu gosp. vojni minister general Hadžić. Hadžić je kot preiskušeni vojniki kmalu vstal iz bolniške postelje ostavke in sedaj boleha na latentnosti justični minister dr. Hrasnica, ki je pa prinesel kali za to »jutrovo« bolezen še iz nevarne dobe svetovne vojne. Debelo tiskani naslovi po »Jutru« in »Narodu«, ki so odkrivali javnosti latentnosti krize raznih vladnih članov, so v zadnjih dneh izginili. Policajdemokratski generalštab svojega kritičnega položaja ne more več prikrivati s plaščem skrivnosti, umaknil se je v Karpate in sedaj je začel izpuščati iz svoje barke državnega in narodnega edinstva poročila o permanentni kritičnega položaja v vladi.

Za vehementne Pašič — Pribečevićeve ofenzive na vlado ni prilike, ker je skupščina na oddihu, razni ministri so preboleli nevarnost latentnosti in si utrdili politično zdravje potom mirno stvarnega dela in sedaj se je lotila kar cele Davidovič — Koroščeve vlade — permanentne krize. Kako dolgo bo ta permanentna vladna krize trajala, še nam »Jutro« in »Narod« nista prerokovala, a vsekakor do sklicanja narodne skupščine, ko pridejo na parlamentarni dnevni red: zakon o korupciji, invalidni zakon itd. in ko bo treba permanentno za vlado kritičnega položaja pofarbati s kako drugo frazo, ki bo v novo zabavo oni javnosti, ki že dolgo več ne verjame debelim naslovom policajdemokratskega generalnega štaba krog »Jutra« in »Naroda«.

To kar Žerjavovci z vso gotovostjo prerokujejo o drugih strankah in osobito še o o sedanjih vladi, vse to no na lastni koži doživeli od vzpostavitve Davidovič — Koroščeve vlade in tem policajdemokratskim boleznim se pravi: vehemence razočaranja radi pojava novega — nepričakovane političnega položaja, latentnost notranjih sporov, kedo od policajdemokratov je kriv poraza in sedaj so Žerjavovci v permanentni krize, iz katere ne znajo ne naprej in ne nazaj, ampak jih čaka ista usoda kot rajno Avstrijo — popolen razpad!

Po svetu.

Gospodarski izgledi nasledstvenih držav. Bivši češki trgovinski minister Hotovec je dal v zadnjem času novinarjem glede gospodarske bodočnosti nasledstvenih držav zelo zanimive izjave. On zastopa mnenje, da prava politika čisto političnih vprašanj nikdar ne more rešiti brez ozira in brez zveze z gospodarskimi vprašanji. Gospodarsko slabe države tudi politično ne morejo trajno kaj posebnega pomeniti. Že pred vojno so bili tedanji carinski deli premajhni, da bi v njih propevale večje gospodarske enote in že tedaj je zastopal načelo, naj bi se države evropskega kontinenta združevale v eno gospodarsko enoto. Samo taka gospodarska enota bi zamogla Evropi na gospodarski podlagi dati pravo politično moč. Po vojni se je skupni carinski krog Avstro-Ogrske razdelil v celo vrsto manjših krogov, od katerih pa posamezni krogi niso dovolj močni in izdatni za samostojni gospodarski obstoj. Jaz sem — pravi bivši minister Hotovec — že v novembru 1918 pisal o tem vprašanju ter priporočal, naj se čimprej zblizajo vse

nasledstvene in balkanske države ter sklenejo med seboj gospodarsko zvezo. Iz političnih ozir bi to posameznim državam, najmanj pa češki ne bilo škodljivo, ampak ravno nasprotno, gospodarsko zblizanje bi v zadnji konsekvenci vse države tudi politično okrepilo. Položaj po vojni je bil seveda tej ideji nasproten, a danes vidimo, kako so sčasoma vedno večje zahteve po gospodarskem zblizanju, ki ne ogroža politične samostojnosti posameznih držav. Ideja gospodarskega zblizanja nasledstvenih držav in v drugi vrsti držav vzhodne Evrope dela velike napredke. Posledice londonskega sporazuma, ki seveda v prvi vrsti Združenim državam in Nemčiji prinašajo velike gospodarske koristi, bodo gotovo podpirale tudi uresničenje ideje vzhodno evropskega zblizanja.

Konferenca 54 držav. Na seji Zveze narodov je zastopanih 54 držav. Za predsednika konference je bil izbran švicarski delegat Motta. Belgijski delegat je v svojem govoru še posebno podčrtal, da je Zveza narodov po splošnem priznanju važen in vrhovni organ mednarodnega političnega življenja in da mora ravno radi tega skrbeti in delati, da pride do sodelovanja vseh držav in za odstranitev vseh zaprek, ki nasprotujejo konsolidaciji mednarodne politike. Duhovi se morajo zblizati in od Društva narodov se mora tudi vplivati na posamezne vlade, da bodo praktično in sporazumno reševale razna aktualna vprašanja. Londonska konferenca je rešila vprašanje reparacij, ostalo je pa eno še važnejših vprašanj, morda največji problem mednarodnega življenja — vprašanje varnosti. Evropa ne more živeti več v negotovosti in mir se mora zgraditi na solidni podlagi, da se tako zamore ustvariti trajno stanje mednarodne varnosti. Ob otvoritvi konference je bila v ženevski katedrali svečana služba božja, kateri so prisostvovali vsi člani sveta Zveze narodov. V slavnostnem govoru je naglašal ženevski škof, da je mogoče doseči glavni cilj — pravi in splošni mir — v pravem krščanskem duhu. Po službi božji so velike narodne množice aklamirale delegate in člane s klici: Živijo mir, živela Zveza narodov!

Pravo leto ogrskega režima. Budimpešta ima sedaj zanimivo sodnijsko razpravo in veliko senzacijo, katere glavna oseba na eni strani je neki Ludvik Eskütt, na drugi strani pa igrajo v njej velike vloge najodličnejši predstavniki sedanjega ogrskega režima. Ta režim je imel poprej brezdvomno rekord v pobijanju, obešanju, in ropanju svojih političnih nasprotnikov, sedaj pa odkriva proces Eskütt, da ima ta režim tudi rekord v sleparijah in tatvinah. Esküttu so zaprli kot tajnika ministra Szabo pred približno tremi leti, ker je za denar izdajal izvoznice. Eskütt je bil osebni tajnik ministra Szabo in ker mimo njega ni mogel nihče do ministra, je on tudi na vse mogoče načine izkoriščal svoj položaj. Pod ogrskim režimom se je par let na veliko klalo in ropalo, potem zlorabljalo oblast in kradlo in ker je bilo tatov vedno več, blaga pa vedno manj, je prišlo tudi do sporov in tako se je ministrov tajnik znašel v ječi, minister je pa ostal na svojem mestu. Dolgo časa je bil Eskütt v svojem zaporu prav dobre volje, enkrat že radi tega, ker so zaporu za režimske sleparje drugačni, kot pa oni, kjer trpijo nasprotniki režima, drugi pa za to, ker je računal, da ga vlada z njegovim šefom vred ne more dolgo držati v ječi. To se je pa proti pričakovanju le zgodilo in tajnik se je razsrdil, ter začel govoriti. Tedaj so na vladi od predsednika Bethlena, ministra Szabo, pa doli do zadnjega vladnega poslanca začeli misliti, kaj bo Eskütt vse povedal in proti komu se bo obrnil. Mož namreč pozna tatvine vladnega predsednika ravno tako, kot tavine svojega bivšega šefa in še mnogo drugih. Vsem na vladi bi bilo pač najljubše, če bi sploh ne govoril in minister Szabo je že začel pripravljati vse potrebno za njegovo premestitev v kak sanatorij ali pa za beg v Ameriko. Eskütt pa na to ni šel in sedaj govori. Najhujše korupcije obtožuje svojega nekdanjega šefa a to gotovo tudi preračunano, mence, da ga ministrski predsednik, o katerem bi lahko tudi govoril, lažje reši, kot pa minister. Pričakovati je pa, da bo začel tudi proti vladnemu predsedniku govoriti, če bi enkrat videl, da ni dovolj volje od te strani na njegovo oprostitev. Minister Szabo je za enkrat podal ostavko, predsednik Bethlen je ni sprejel in sedaj vsi čakajo na to, kaj vse bo še Eskütt povedal.

Vandervelde v Bolgariji. Vodja bolgarskih socialstov in bivši minister Vandervelde, ki se je mudil pred

kratkim v Beogradu, se nahaja sedaj na potovanju po Bolgariji. V Ruščuku je imel dobro obiskano zborovanje, na katerem je predaval o položaju na Balkanu. — Izjavil je, da bo v inozemstvu delal na to, da se prepreči vojna med balkanskimi državami in da seboljša položaj beguncev in nacionalnih manjšin v Makedoniji in Dobrudži.

Poraz španskih čet v Maroku. Španski direktorij je dolgo časa molčal o slabem položaju španskih čet v Maroku. Zadnje boje je skušal naslikati celo kot napredovanje špancev, ko pa je moral poslati polk za polkom kot ojačenje v Afriko, je slednjič le priznal, da je španski položaj v Maroku nevzdržljiv. Zadnje vesti iz Gibraltara poročajo o silovitih napadih marokanskih ustašev, ki so na celi fronti prisilili španske čete, da se umaknejo. Zvezo med Tangerjem in Tetuanom so prekinili. Španci se branijo obupno, vendar njihovi nasprotniki, ki so najmodernejše oboroženi ter razpolagajo z močno artilerijo, ne odnehajo ter vedno huje pritiskajo. Topovsko streljanje se čuje celo v Gibraltar. Španska vlada se bavi resno z mislijo, opustiti nadaljno prodiranje v notranjost ter omejiti svoje gospodstvo samo na ozek pas ob morju.

Iz Slovenije.

SLOVENSKEMU LJUDSTVU!

Že tretjič se obrača katoliško visokošolsko dijaštvo na slovensko ljudstvo, da mu pomore pri težki borbi za obstanek. Obračamo se na tiste, ki uvidevajo potrebo podpiranja inteligentnega naraščaja, predvsem na našo duhovščino in na člane naših kulturnih organizacij. Potreba je velika, kajti dijaštvo ne pohaaja iz premožnih slojev, ampak iz najrevnejših, in bi bila večina prisiljena — če ji ne bi pomagalo naše ljudstvo ob priliki naše nabilne akcije, ki je že dvakrat tako dobro uspela — zapustiti svoje visokošolske študije in se porazgubiti po raznih pisarnah, dočim bi vodilna mesta zasedli sinovi bogatih staršev, ki lahko komedno študirajo brez pomoči širokih ljudskih slojev.

Povojne razmere se zelo razlikujejo od predvojnih. Pred vojno je dobro situirano meščanstvo in uradništvo nudilo dijaštvu dovolj dobro plačanih inštrukcij. Po vojni vsega tega ni, ker si more malokdo vsled slabih gmočnih razmer plačevati inštruktorje za svoje otroke. Vojna je tudi vzela veliko število štipendij, ki so vzdrževale veliko število dijaštva. Radi teh razmer bi bilo kljub univerzi v Ljubljani mnogo dijakov prisiljenih opustiti ali vsaj začasno prekiniti svoj študij.

Djaško podporno društvo, ki je našlo gostoljubno zavetišče v Marijanišču v Ljubljani, si je stavilo nalogo, ustanoviti in vzdrževati menzo, ki bi nudila akademikom dovolj tečne hrane po znižani ceni. Oprenilo je v Marijanišču svojo kuhinjo, kjer se je preživljalo do 120 akademikov za dnevno ceno 10—12 din. Ta nizka cena omogoča mnogim akademikom študij na univerzi.

Z upravičenim strahom gleda dijaštvo na bodoče šolsko leto. Kraji, ki so preteklo leto pokazali v dejanjih in darovih največ razumevanja za našo stvar, so letos uničeni po vremenskih nezdah. Mnogo akademikov iz teh nesrečnih krajev je popolnoma brez sredstev. Zato prosimo, naj pomagajo vsaj tisti kraji, ki niso bili od toče popolnoma opustošeni. Obračamo se na voditelje naših organizacij, da se odzovejo našemu klicu in pomorejo dijaštvu z dejanji.

Za pokroviteljstvo:

Dr. Anton Bonaventura Jeglič, škof ljubljanski.

Dr. Andrej Karlin, škof lavantinski.

Za Djaško podporno društvo:

Furlan Tomaž, tč. predsednik.

Umek Janez, tč. tajnik.

— — —

Oprostitev komunistov. Dne 2. t. m. je bila v Ljubljani sodnijska razprava proti osmim komunistom z dr. Lemežem na čelu, ki so bili dne 13. junija zaprti od poprejšnjega režima. Tedaj je »Jutro« s podobnimi listi vred na dolgo in široko pisalo, kako silno nevarna in obtežljiva prevratna korespondenca se je našla pri aretirancih, sedaj pri razpravi pa ni bilo o spisih ne duha in ne sluha in obtožnica se je sukala samo okrog govorov dr. Lemeža in drugih od dne 1. maja naprej. Enega delavca se je pa obtoževalo, ker je nosil nekaj znak z Leninovo sliko. Glavni obtoženec dr. Lemež je mirno in točno pojasnil, da se govori v odlomkih drugače tolmačijo kot pa v celoti in da se od njega in tovarišev pač ne more pričakovati, da bi bili kaj nepremišljenega govorili ravno tedaj, ko je policija na njih toliko prežala. — Zagovornik dr. Adlešič je razlagal, da je 1. maj delavsko-zavedni praznik in da pri izrazu »revolucionaren« ni treba imeti vedno pred očmi le krvav poboj in nasilno umevanje, marveč znači to tudi miren preobrat na podlagi razredne zavednosti. Vse kaže, da nismo v družbi krvavih revolucionarcev, marveč v družbi onih, ki si žele priboriti svoje pravice parlamentarnim in pravnim politično ustavnim potom. V celem manjka v tem slučaju subjektivni dolus in so bile vse te inkriminirane parole že prej javno objavljene. Tudi ne smejo in ne pomenijo razni vzkliki javne propagande za Rusijo. Svetovna vojna je bila svetovna revolucija. Prvi je padel carizem v Rusiji in njemu so sledili tudi drugi carski režimi kakor v Nemčiji in sedaj v Angliji (Macdonaldova vlada). Tudi so pomote pri padlih izrazih zelo mogoče in so padali, kar je ugotovljeno, ravno taki vzkliki iz drugih nekomunističnih vrst. V obtožnici se povdarja nasilna izprememba ekonomskega reda, povdarja se povsod le nasilje, kar pa ni pravilno. Ideje so, vendar ne take, in tudi idej zakon ne more ubiti. Republika, to še ni kaznjivo in republikanske ideje se tudi za-

MEINL-KAVA

konitum potom morejo razširjati, dokler ni nasilja. Vzklanje največjemu idealnemu komunistu, Leninu, pa se še ne more smatrati pred zakonom za nasilstvo. — Po govoru branitelja se je sodni senat posvetoval in potem razglasil oprostilo razsodbo. Oproščencem se za dolgotrajni preiskovalni zapor ne pripozna nobena odškodnina, ker je po določilih preiskovalni zapor za take delikte obligaten. — Če bi vladal prejšnji režim, bi bili nedolžni ljudje gotovo še dolgo zaprti, ker bi se po nalogu kakega Wilderja še vedno zbirali »podatki«, da se zavleče sodna razprava. — Pričakuje se revizija procesa Sedej, ki je bil v Celju na podlagi enako praznih ovadb čisto režimsko obsojen, in pa oprostitev velikega števila delavcev iz ječ po Sloveniji.

Ze zopet požar v Račjem. Včeraj po noči krog 10. ure zvečer je zapazil policijski stražnik pri velikem mostu v smeri proti Račjem nebo ožarjeno kakor od požara. Obvestil je hitro mariborsko požarno brambo, ki je takoj odbrzela na mesto nesreče. Zgorela je v Spodnjem Račjem posestniku Stefanu Lašiču streha na gospodarskem splotju. Rački požarni brambi se je posrečilo, da je požar lokalizirala in ga pogasila, ko je dospela mariborska požarna bramba na kraj nesreče. Kako je nastal ogenj, še ne vemo.

Iz Slov. Bistrice. Celjsko katoliško dijaštvo priredi v ponedeljek, na praznik dne 8. septembra ob 3. uri popoldne v dvorani hotela Beograd velezanimivo veseligr »Umetnost in narava«. Ker je čisti dobiček namenjen akademski menzi v Ljubljani, prosi odbor za čim obilnejšo udeležbo. Odbor.

Orlovski odsek v Slov. Bistrici ima v nedeljo, dne 14. septembra 1924 popoldan ob 3. uri svoj septemberski občni zbor v društveni sobi okrajne hranilnice. — Člani, zavedajte se vsi te dolžnosti in se občnega zbora vsi udeležite. Sprejemali se bodo tudi novi člani.

Št. Jurij ob Ščavnici. Naše bralno društvo priredi dne 14. t. m., popoldne po večernicah, na popolnoma prenovljenem odru igro »Dom«. Zabavali nas bodo tudi naši tamburaši. Ker bo lepa igra na novem odru brez dvoma krasno uspeša, pričakujemo velike udeležbe.

Orlovski odsek Sv. Tomaž priredi v nedeljo, dne 14. t. m. ob pol 4. uri popoldne v gostilni g. Ivančiča v Lahoncih igro »Mlinar in njegova hči«. Vabimo občinstvo, da si to priznana krasno in poučno igro ogleda. — Bog živi!

Ustanovni občni zbor DCKD (Društva celjskih kat. dijakov) se vrši v nedeljo, dne 14. septembra v vrtni dvorani hotela Beli vol ob 9. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Sprejetje društvenih pravil. 2. Volitev odbora. 3. Slučajnosti. Na ustanovni občni zbor so vabljeni vsi, ki se zanimajo za naš dijaški pokret. Pripravljali odbor.

Na rednem občnem zboru KMKA »Panonija« dne 22. avgusta 1924 je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Marjan Štupica, cand. iur. Podpredsednik: Jože Leskovar, cand. iur. Tajnik: Jože Preac, cand. phil. Blagajnik: Milko Bedjanič, stud. med. Gospodar in knjiž.: Berta Leskovar, cand. iur.

Kje dobijo dijaki knjige in šolske potrebščine po najnižjih cenah? Gimnazijci, realčani, učiteljski, dijaki trgovske ter meščanske šole dobijo šolske knjige, šolske potrebščine, kakor: zvezke, peresa, svinčnike, šestila, risala, risalne deske itd. natančno po najnovejših šolskih predpisih in najceneje v novi prodajalni Cirilove tiskarne, Aleksandrova cesta 6 — v palači Zadružne gospodarske banke in pa v stari, ter že skozi leta in leta v Mariboru najbolj priljubljeni prodajalni Cirilove tiskarne na Koroški cesti 6.

Starši iz mesta in dežele, ki morate oskrbeti za novo šolsko leto svoje otroke s knjigami in drugimi šolskimi potrebščinami, vse dobite v veliki izbiri po kolikor mogoče nizkih cenah v novi podružnici Cirilove tiskarne, Aleksandrova cesta 6 (v novem bančnem poslopju, nasproti frančiškanske cerkvi). Vse šolske potrebščine razen knjig, dobite kakor dosedaj še tudi zanaprej v stari prodajalni Cirilove tiskarne, Koroška cesta 5.

Cerkvena pobožnost na Svetini pri Celju v župniji Sv. Rupert nad Laškim. Ker je meseca septembra dan povišanja sv. križa in zaradi obletnice blagoslovitve novega zvona bo v nedeljo, dne 7. septembra služba božja v cerkvi Sv. križa na Svetini v župniji Sv. Rupert nad Laškim in v ponedeljek, 8. septembra, na praznik Marijinega rojstva, bo zopet služba božja na Svetini v Marijini cerkvi. Romarji od blizu in posebno od daleč, ki letos na ožbaltovo nedeljo, 3. avgusta, niste prišli na Svetino zaradi neugodnega vremena, pridite zdaj 7. in 8. septembra na Svetino se priporočiti in počastiti Marijo in sveti križ.

Roke proč od slovenske zemlje!

Vesti, ki prihajajo iz Julijske Benečije, navdajajo z grozo. Vsa prizadevanja goriškega poslanca dr. E. Besednjaka, da posreduje v zadevi barbarskega razlastitvenega zakona pri fašistovskih ministrih, so očitno ostala brezuspešna. Ustnice notranjega in vojnega ministra so momljale: vojaški oziri zahtevajo žrtev. In vendar ne more kulturni svet ob tem zlohotnem izbruhu hakatističnih zločinov dopustiti, da se politična morala itak izkvarjenega 20. stoletja tira do oblik najskrajnejše politično-moralne zablode. V slovarju naše pristno odkrite ljudske duše stoji mesto fine »razlastitve«: tatvina, rop. Razlastitveni zakon ni nič drugega nego to!

Pogledali smo v povestnico kovarstva in nakan. — Spoznali smo, da fašisti, ki hočejo biti na vse strani sponorniki, celo v zlobi posnemajo. Našli smo že sličen slučaj pri Prusih! Bilo je v onem času, ko so se slovan-

ski Mazuri v zapadni in vzhodni Prusiji morali počevati v veronauku nemško, ko je nemški državni zbor odobril dopolnilni zakonski predlog, da je za vsa zborovanja predpisana nemščina. Sledil je višek. Proti koncu prvega desetletja v 20. stoletju se je v nemškem državnem zboru sprejel nečuten predlog, ki je omogočil razlastitev vseh posestev, ki so se nahajala v poljskih rokah in sicer v Poznanju in v Zapadni Prusiji. In to v prid nemškemu naseljencem. To je bila preračunjena tatvina na imetju katoliških Poljakov; to je pomenila atentat na dostojanstvo poljskega naroda.

Poljaki v Avstriji, ki so se za drobtinice dunajskih koncesij bili odmaknili od ideala slovanske solidarnosti, so se ob tem udarcu preokrenili na pot odločnih slovanskih zahtev. Vodja Vsepoljakov v avstrijskem parlamentu, poslanec in minister Glombinski, se je dvignil v parlamentu z ostro besedo proti razlastitvenemu zakonu poznanjskih in zapadno pruskih hakatistov ter zahteval ukinjenje politične zveze z Nemčijo. Vsa Poljska je vzkipea v silnem geslu: boj zoper nemškega duha, bojkot nemškega blaga. In tedaj se je pojavil na pozorišču v obrambo svojega naroda v Poznanju in Zapadni Prusiji znameniti in po Poljaki naravnost oboževani Henrik Sienkiewicz, ki je naslovil na nemškega cesarja Viljema spomenico-obložnico. Ni miroval; z mladeniško žilavostjo je zbral izjave in obsodbe najslavnejših duševnih veletoč tedanjega kulturnega življenja, ki jih je uredil ter objavil pod naslovom: »Prusse et Polaue, enquete de Henryk Sienkiewicz« Pariz 1909 (Prusija in Poljska, anketa H. Sienkiewicza. Ves kulturni svet je ob tem barbarskem činu pristnega prusaštva zastrmel in se zgrozil v svečanem protestu zoper rop poljskega imetja in poljske zemlje.

In kaj mi? Največje klofute sprejemamo z molkom. Pod videzom vojaških ozirrov se izvršuje atentat na svojino našega primorskega življa, da pridejo v resnici na svoj račun laški naseljenci. Pod istim vidikom se utegne zgoditi isto našim koroškim bratom — nekega lepega dne. Zakaj bi ne posemali z uspehom kronane Sienkiewiczove akcije? Umetnost bi bilo, da bi naša Lenonova družba sporazumno z Jugoslovansko Matico in drugimi merodajnimi korporacijami vzela inicijativo v svoje roke in zbrala potrebno gradivo (izjave, obsodbe znanstvenikov, umetnikov, politikov vsega kulturnega evropskega sveta) ter ga potem objavila. Uspeh bi bil veličasten. Ob koncu naj bi samo imenovali nekaj znanstvenikov, ki imajo priznane dobre zveze z inozemskimi veličinami: dr. M. Slavič, dr. Fr. Kovačič, dr. J. Zolger, dr. Pitamic, dr. R. Nachtigall (posebno v slovanskem svetlu), dr. J. Causar, dr. Ehrlich; vsi vseučiliški profesorji v Ljubljani. Pritegnejo naj se še drugi znanstveniki in kulturni delavci, ki bi kaj radi izvršili to narodno nalogo ob upoštevanju delitve dela. Slovensko ljudstvo pa bo za to razkrinkanje laškega paktiranja odgovorilo z dokazi — globoke zahvalnosti in hvaležnosti.

Čemu imamo danes v Sloveniji organizacije, ki bi rade visoko vzprhutale pod videzom nacionalnega šovinizma, ki pa njihova glasila neprestano in brez sramu polnijo predale s perversnimi napadi na lastne brate ter lastnih bratov najboljše može-voditelje? Hic Rhodus, hic salta!

Dnevne novice.

Pondeljnova številka »Straže« odpade radi Male Gospojnice.

Zveza Slovenije z morjem. Prometnega ministra dr. Sušnika je posetila deputacija iz Slovenije in Hrvatskega Primorja radi vprašanja zveze Slovenije z morjem. Dosedaj je bila najkrajša zveza Ljubljane s Sušakom dolga nad 300 km, če se pa zgradi 42 km dolga proga Brod-Moravice—Kiočevje, se bo ta zveza skrajšala za več nego 100 km. Po zgraditvi Ličke železnice bi Slovenija dobila tudi direktno zvezo s Splitom in južno Dalmacijo, kar bi bilo velikanskega gospodarskega pomena. Deputacijo sta vodila narodni poslanec Škulj in sušaški župan dr. Kučič. Prometni minister je obetal, da se bo z vsemi močmi zavzel za to, da se Slovenijo zveže z najkrajšo progo s Hrvatskim Primorjem.

Za invalide. V ministrstvu za socialno politiko se marljivo dela na invalidskem zakonu. Z zastopniki invalidov so se sporazumeli glede določb o zdravljenju, o strokovni izobrazbi, o zaposlitvi in o socialno-gospodarski pomoči vojnim invalidom in njihovim družinam. Načrt daje pravico do brezplačnega zdravljenja revnim družinam umrlih vojakov in vojnih žrtvam. V kolikor ni zagotovljeno brezplačno zdravljenje, se osnujejo zdravstvene zadruge. Po načrtu se bo nudila invalidom strokovna izobrazba. Invalidi bodo imeli prednost pri državnih službah. Posredovalnice za delo morajo na prvem mestu zaposlovati invalide. Vse tovarne so dolžne zaposliti sorazmerno število sposobnih invalidov. Invalidska gospodarska društva in invalidi imajo prednost pri najemanju brezobrestnih ali vsaj cenjenih posojil iz državnih denarnih zavodov. V načrtu je osnivanje fonda z istim namenom. Prodaja tobaka na drobno se bo oddajala invalidom in njihovim družinam. — Potrebna je še razprava o invalidskih podporah, ki se bo v kratkem vršila s predstavniki invalidskih društev.

Zemljemerni tečaji. Finančni minister je izdal naredbi, da se otvori v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Sarajevu zemljemerni tečaj. Ta tečaj bo v Beogradu in Sarajevu na srednji tehnični šoli, v Ljubljani in Zagrebu pa na vseučilišču. Letos se sprejme v tečaj 25 učencev, prihodnje leto pa 35. Ministrstvo za finance bo slušateljem tega tečaja podeljevalo štipendije po 700 din. mesečno.

Zemljoradniki proti draginji. Zemljoradniški klub namerava staviti vladi predlog, da se zakon o pobijanju draginje raztegne tudi na narodne poslance in na vse, javne delavce, ki se bavijo s politikom.

Na kongresu pravnikov, ki se v kratkem vrši v Zagrebu, je povabljen tudi pravosodni minister dr. Hrasnica. Minister je obljubil, da se bo kongresa udeležil.

Rezervni oficirji, ki so poprej kot oficirji avstro-ogrške vojske, avstrijske deželne brambe ali madžarskega honveda položili žinitbene kavcije, ki se nahajajo še v Avstriji ali na Madžarskem, se pozivajo, da javijo o teh kavcijah: 1. V čem obstoje (pri vrednostnih papirjih je treba navesti ime papirja, serijo in številko); 2. kje leže kavcije; 3. ali so že devinkulirane ali ne. Poročila naj se pošljejo pristojnemu vojnemu okragu (po kraju rojstva) in sicer takoj, najpozneje pa do dne 20. t. m., da se zamorejo upoštevati pri konvencijah z Avstrijo in Ogrsko.

Strahovit zločin pijanca. V gostilni Milana Masle- viča v Dalju se je dogodil te dni strahovit zločin. Nekega večera je sedela v tej gostilni večja družba, med njimi mlinar Anton Kurbotinski in neki Miško Bokolovič. Čez nekaj časa stopi v gostilno 24 letni Branko Avramovič, popolnoma pijan. Ker je znan kot skrajno brutalen človek, mu gostilničar prvotno ni hotel dati vina, boječ se, da Avramovič ne bi začel razgrajati. — Pijanec je nato zahteval od Bokoloviča, da mu plača vino, a ta mu je odvrnil, da nima denarja. Avramovič se je nato vsedel za mizo in nekaj časa mirno sedel, nadomoma pa je skočil kvišku, držeč v roki dolg nož ter navalil na mirnega Kurbotinskega. S strahovitim udarcem mu je prerezal lice, usta in vrat. Takoj za tem je zasadel Bokoloviču nož v vrat ter mu prerezal glavno žilo. Ostali gostje so v sinem strahu pobegnili iz gostilne, za njimi je pa izginil pijani zločenc, katerega so drugi dan našli v bližnjem gozdu skritega.

Nove knjige. G. Keller: »Regina.« Poslovenil dr. Joža Glonar. V Ljubljani 1923 natisnila in založila tiskarna J. Blasnika nasledniki. »Regina« je povest uboge služkinje, ki je postala žena visokega gospoda, zgodba o sicer poštenem zakonu, kojega slaba stran je bila edina ta, da zakonca nista poznala in razumela drug drugega in ki je zaradi tega žalostno končal. Dejanje se vrši deloma v Nemčiji, deloma v Ameriki; opisano je tako živo, da knjige ne odložiš, dokler je nisi prebral. Knjiga je lepa, obsega 92 strani in stane samo 5 din. — Nušič Branislav: »Občinsko dete.« Roman dojenčka. Poslovenil Cv. Golar. V Ljubljani 1923 natisnila tiskarna J. Blasnika nasledniki. Povest bi se lahko imenovala tudi »Žalost in veselje«, saj je v njej poleg vse žalostne usode zapuščenega dojenčka, ki nima ne domovine, ne starišev in ki roma iz roke v roke, nadrobno tudi toliko veselih prigod in smešnic, da se čitatelju eno čko včasih solzi od žalosti, drugo pa od smeha. Knjigo bodo z zanimanjem brali tudi oni, ki bi radi po njej znali srbsko življenje v malih srbskih mestih in v Beogradu. Tukaj jim bo Nušič dober vodnik; on je med najboljšimi srbskimi pisatelji in pozna svoje rojake, kakor malokdo. Da zna tudi prav prijetno pripovedovati, to priča vsaka stran te knjige. Knjiga ima na ovitku lepo risbo, šteje 231 strani in stane samo 15 D. — »Zeleni kader.« V založbi tiskarne J. Blasnika nasledniki v Ljubljani je ravnokar izšla ljudska povest »Zeleni kader«, ki jo je spisal Ivan Zorec, znan slovenski pisatelj. Povest je zanimiva, ker opisuje življenje in dogodiščino vojaških ubežnikov med vojno, ki so se skrivali po bosanskih hostah, kot organizirani uporniki ter pripravljali s svojimi upornimi dejanji konec vojne. Knjiga stane 14 din., s poštnino 1 din. več. Naroči se v tiskarni J. Blasnika nasledniki v Ljubljani, Breg 12. Naroči se lahko z dopisnico.

Pojasnila in legitimacije za Velesej v Pragi dobite na čehoslovanskem konzulatu, Breg in pri Aloma Company, Kongresni trg 3, Ljubljana. Dne 19. septembra skupen izlet jugoslovanskih trgovcev. 531 3—1

Novi tečaji za strojepisje, stenografijo in knjigovodstvo (posamezni pouk) začnejo na Ant. Rud. Legatovi šoli v Mariboru dne 1. oktobra in trajajo širi mesece. Pojasnila in vpisovanja v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Iz Maribora.

PROGRAM NARODNEGA BLOKA V MARIBORU.

Namen Narodnega bloka je utrditi jugoslovanski značaj mesta Maribor in postaviti mestno gospodarstvo na zdravo podlago. Temu namenu odgovarjajoč se je zedinil Narodni blok na sledeče glavne programatične točke:

a) Nacionalne naloge.

Narodni blok bo skrbel za ohranitev, utrditev in razširitev narodnega jugoslovanskega značaja mesta in narodnega življa v Mariboru. Stoji na stališču, da mora mestno uslužbenstvo ne le znati uradni jezik, da mora biti tudi slovenske narodnosti in narodno čuteče.

b) Gospodarske naloge.

V občinskem gospodarstvu se ima uvesti premišljeno štedenje. Posebno skrb se ima posvečati občinskemu imetju, občinskim poslopjem in cestam, urediti je vprašanje vojašnic, ki so last mesta, da jih vojaška uprava, v kolikor so ji potrebna, za primerno svoto kupi, ostale pa da občini na prosto razpolago.

1. Mestni hranilnici ima občina posvetiti vso svojo skrb, pospeševati nje razvoj in jo ščititi.

2. Mestna podjetja je treba tako urediti, da bodo aktivna gospodarska podjetja. Posebno bo treba vso skrb posvetiti elektrifikaciji mesta in radi tega mestnemu električnemu podjetju. Potrebna je preureditev in razširitev električnega omrežja in preureditev transformatorjev. Vso

skrb bo treba posvetiti ureditvi pogodbe s Falo. Vprašanje plinarne se mora rešiti. Plinaro je treba ali temeljito popraviti ali pa prepustiti privatni eksploataciji. Vso skrb se mora posvečati tudi vsem ostalim mestnim podjetjem. Zlasti klavnici, vodovodu in pogrebniemu zavodu. Za skupne naprave in dobave bo stopiti v stik s sosednimi občinami.

3. Občina naj pospešuje narodno industrijo in narodno obrt.

4. Novi finančni viri naj se predvsem iščejo v dohodkih mestnih podjetij. Novih obdačitev se bo treba izogibati. V slučaju potrebe bo predvsem misliti na obdačenje luksurijsnega imetja in živetja.

c) Socijalne naloge.

Občina ima skrbeti za zdravje svojih občanov in ima radi tega posvečati obci snagi in higijeni največjo pozornost. Iz tega vidika so važna kopališča, javni vrtovi in drevoredi. Ustanovi naj se posebna sanitetna komisija, koje delokrog bodi v glavnem nadzorstvo nad javnim zdravjem, skrb za kopališča, stranišča, čiščenje ulic, potov, stranišč, odvažanje smeti in fekalij. Sanitetna komisija naj ima tudi skrb za tržno nadzorstvo, ogledovanje mesa, sadja in živil, za razkuževalne naprave, higijeno v hotelih, gostilnah in po stanovanjih. Tudi rednemu funkcioniranju vodovoda naj posveča sanitetna komisija svojo pažnjo.

1. Občina ima posvečati posebno skrb ubogim ter sirotam, posebno bolnikom. Ubogim naj se nudi brezplačna zdravniška pomoč. Skrbeti bo za otroška zavetišča in oskrbnišnico.

2. Občina naj skrbi za zdravniški pouk v šolah.

3. Boj alkoholu, tajni prostituciji, spolnim boleznim in jetiki.

4. Svojim lastnim uslužbencem in uradnikom ima občina zlasti vso skrb posvetiti v bolezni in onemoglosti.

6. Mestno pokopališče na Pobrežju je postaviti v tako stanje, da bo odgovarjalo pijeteti.

7. Občina naj posveča svojo skrb stavbeni podjetnosti. Novograditeljem naj gre v vsakem oziru z največjimi olajšavami na roko. Po možnosti naj občina tudi sama gradi stanovanjske, delavske in uradniške hiše.

8. Skrb za javni red in javno varnost.

d) Kulturne naloge.

Šolstvu in izobrazbi je posvetiti vso skrb.

a) Pospeševanje splošnega in strokovnega šolstva. Podpora obrtnim in nadaljevalnim šolam. Podpora za uboge nadarjene dijake. Skrb za šolske kuhinje ter za učila in obleko revnim otrokom.

b) Mestno gledališče mora biti vse mogoče mestne podpore deležno. Skrb za študijsko knjižnico, za ljudske knjižnice, za poučna predavanja in podpora izobraževalnim kulturnim društvom.

d) Politične naloge.

Čuvanje mestne avtonomije in neodvisnosti.

SHOD MARIBORSKIH ZAUPNIKOV SLS.

V četrtek zvečer se je vršil imenitno obiskan shod zaupnikov Slov. ljudske stranke za mesto Maribor. Bilo je zastopanih vseh pet okrajev. Shod odprl dr. Leskovar in da besedo prvemu govorniku dr. Jerovškemu, ki izvaja sledeče:

Ko se je začelo v Mariboru govoriti o občinskih volitvah, je naša stranka morala misliti na to, kako hoče pri volitvah postopati. Radi skrajno krivičnega volilnega zakona, ki ga je naredil dr. Žerjav, je bilo treba pred vsem rešiti vprašanje, ali nastopi pri volitvah stranka sama, ali pa naj gre v zvezo z drugimi strankami. Naša stranka se drži neomajno načela, da mora Maribor ohraniti slovensko lice in slovenski značaj. Zato skrbeti je sveta dolžnost stranke. Volilni red za naše mesto pa je tak, da bi bil slovenski značaj našega mesta v veliki nevarnosti, ako slovenske stranke pri volitvah nastopijo vsaka za se. Z Nemci naša stranka ne more in ne sme nikdar vstopiti v zvezo. Tudi s socijaldemokrati ne moremo iti, ker smo že zadnja tri leta spoznali, da je z njimi nemogoče delati skupaj. Da ohranimo slovenski značaj našega mesta, da mu damo slovensko zastopstvo, smo mi storili začetek za skupni nastop vseh slovenskih strank pri občinskih volitvah za Maribor. Sklenil se je dogovor med vsemi slovenskimi strankami glede števila odbornikov posameznih strank, pa tudi glede postopanja v novem občinskem svetu. Napravil se je tudi program za skupno delo v prid naše občine, kateri program obsega vse točke, ki jih je hotela imeti v njem naša stranka.

Vsaka politika v občinskem svetu je izključena, ker je občinski svet zato tukaj, da skrbi za gospodarski napredek občine in meščanov. Nato še razloži govornik v glavnih potezah socialni in kulturni program Narodnega bloka in pozove vse zaupnike: Na delo zdaj in na vztrajno agitacijo, da gredo v nedeljo dne 21. septembra vsi naši pristaši na volišče in tam glasujejo za Narodni blok ter vržejo kroglico v prvo škrinjico.

Za dr. Jerovškom je govoril še dr. Leskovar o gospodarskem programu Narodnega bloka. Posebno je povdarjal potrebo pametnega gospodarstva v mestnih podjetjih, kakor v plinarni, pri vodovodu in v klavnici. Izredne naloge čakajo občino še glede elektrifikacije mesta, ki je še pravzaprav v povojih.

Končno je tajnik M. Krajnc še natančno razložil, kako je treba za občinske volitve zdaj podrobno delati od moza do moza, da nam bo uspeh zagotovljen.

Zborovalci so z navdušenjem sklenili, da bodo storili vse za častno zmago Narodnega bloka. Svoboden Maribor mora ostati slovenski!

Velik shod naše stranke radi občinskih volitev bode v ponedeljek, dne 15. avgusta, ob pol 8. uri zvečer v dvorani

Zadružne gospodarske banke. Volilci! Pristaši! Storitve, da bode udeležba na tem shodu res impozantna. Vsak naj agitira od osebe do osebe za ta shod!

Poslanec g. Žebot se ni mogel včeraj udeležiti shoda zaupnikov v Mariboru, ker je moral odpotovati v Beograd. Pisal pa je zborovalcem razglednico iz Zagreba, kjer povdarja, da bode, ko se vrne, z največjo vnamo delal za zmago Narodnega bloka. Odločno povdarja, da naj naši pristaši držijo strogo disciplino ter gredo vsi na volišče, da bode število narodnih volilcev čim večje.

Važne seje odbornikov krajevnih organizacij SLS v Mariboru se vršijo prihodnji teden v sledečem redu: v sredo, dne 10. t. m. imajo seje: I. okraj ob 7. uri zvečer v gostilni Pregl, II. okraj ob pol 8. uri zvečer v gostilni Puntigam, IV. okraj ob pol 8. uri zvečer v novi društveni dvorani na Koroški cesti 1 (bivša knjigovoznica Cirilove tiskarne), v četrtek, dne 11. t. m. ob pol 8. uri zvečer, III. okraj v dvorani Zadružne gosp. banke, Aleksandrova cesta 6, v petek, dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer V. okraj kakor navadno. Zaradi važnega dela ki se mora na seji izvršiti, je udeležba vseh odbornikov nujno potrebna.

Kako zgleda v resnici žlahta dr. Jerovšek in pek na Koroški cesti Robaus. Mariborski poročevalec »Jutra« dr. Reisman je portretiral v »Jutru« od 3. t. m. član mariborske nemške kandidatne liste. Med drugimi je prišel tudi na peka Robausa na Koroški cesti in za beležil o njem, da je angažiran pri Zadružni gospodarski banki in v najtesnejši zvezi z dr. Jerovškom. — Žlahta med dr. Jerovškom in Robausom je pač ta, da ima Cirilova prodajalna, katere voditelj je dr. Jerovšek svoj lokal v Zadružni gospodarski banki in pa Robaus kot zastopnik velike avtomobilne tvrdke. Ako bi se bil dr. Reisman zanimal za lokal v poslopiju Gospodarske banke in se zavezal, da bo plačeval zanj primerno mesečino, potem bi bil tudi on angažiran pri banki in v najtesnejših stikih z dr. Jerovškom. Taka je resnica o žlahti med nosilcem liste Narodnega bloka dr. Jerovškom in med kandidatom za nemškega občinskega odbornika Robausom. Sličnih stikov kakor med dr. Jerovškom in Robausom je v Mariboru bogzna koliko in jih priporočamo v sedanjih dobah kislih kumaric dr. Reismanu in »Jutru« v objavo.

Tat v magdalenski cerkvi. V noči od četrta na petek je doslej še neznan umovnič pokradel v magdalenski cerkvi z altarjev prte, v zakristiji pa mašne albe. Tat se je pustil zvečer zapreti v cerkev, zjutraj pa je izginil neznan kam s plenom.

Onesveščen padel z motocikla. Trgovec z usnjem na Kralja Petra trgu Armin Ellinger se je včeraj vadal za dirko na svojem motociklu na Teznu. Dirkal je z enim svojih tovarišev, pri precejšnji brzini moterja se je pa onesvestil ter padel s kolesa. K sreči si je pri padcu popraskal samo roke in mariborski rešilni oddelek mu je nudil prvo pomoč.

Jubilej I. slovenskega športnega kluba »Maribor«. Dne 7. in 8. t. m. proslavlja važna narodna telesno-kulturna organizacija, naš slovenski športni klub svojo petletnico obstoja. Z zadoščenjem lahko omenjamo, da predstavlja njegova kulturna misija v našem mestu veljavno narodno delo, katero izkazuje popolni uspeh. Jubilejne športne prireditve zaznamujejo izredno zanimiv spored. Prične se v nedeljo ob 11. uri z manifestacijskim obhodom vseh športnih panog našega mesta skozi glavne mariborske ulice. Obhod obeta nuditi senzacijsko sliko ter predstavlja velikopotezno demonstracijo ideje športa. Sledijo popoldan in drugi celi dan na klubovih prostorih v Ljudskem vrtu velika tekmovanja v sledečih panogah: nogometni turnir, Lavn teniški turnir, lahkoatletični miting in ženski rokomet. V nogometnem turnirju si nasprotujeta prvi dan Grazer Athletik-klub in zagrebška »Concoraja«, zmagovalce tekmuje drugi dan z I. SSK »Maribor« za dragoceni spominski pokal. V tenis tekmovanjih si nasprotujejo športniki cele Slovenije, Zagreba in Gradca, v lahkoatletskem mitingu nastopata tudi znana internacionalna atleta Koch in Perpar od SK. »Primorje« (Ljubljana), v rokometni tekmi se borita za zmago dva prvorazredna damska teama. V ponedeljek popoldne se še vrši stafetni tek skozi mesto s ciljem na Trgu svobode. Kot družabna točka se vrši v nedeljo zvečer ob 20. uri v Götzovi dvorani veliki športni ples. Jubilejna proslava

stoji pod pokroviteljstvom g. velikega župana dr. Voldopivca.

Potovanje jugoslovanskih gospodarskih krogov v Prago. Trgovski gremij v Mariboru opozarja interesente, da odpotujejo udeleženci na praški velesejem dne 19. t. m. z brzovlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 12. uri oziroma iz Maribora ob 15.37. Vsak udeleženec si mora preskrbeti pri čl. konzulatu v Ljubljani semjsko izkaznico, ki stane 20 D in nadomestuje čehoslovaški vizum. Ker prijavi Trgovska in obrtniška zbornica udeležence posebnemu odboru v Pragi, naj vsakdo naznani zbornici svojo udeležbo do 10. t. m.

Prijave inozemcev. Ministrstvo za soc. politiko je podaljšalo rok za prijavo inozemskih nameščencev do 23. t. m. Trgovski gremij opozarja vsa podjetja, da morajo prijavi vse uslužbence, ki še nimajo dovoljenja za bivanje v naši državi, ne glede na to, ali so tozadevne prošnje že svoječasnno vložili ali ne.

Invalidsko zborovanje. V Mariboru, se vrši v nedeljo, dne 14. t. m. popoldne ob 2. uri — lokal se objavi naknadno — invalidsko zborovanje, na katerem se bo zahtevalo od nove vlade, da stavi invalidski zakon kot prvo točko na dnevni red. Slična zborovanja priredi udruženje vojnih invalidov po celi državi.

Prostovoljno gasilno društvo v Studencu priredi veliko veselico v nedeljo, 7. t. m. na travniku g. Pezdiceka — na Kralja Petra in Pekerski cesti, kjer je imela »Svoboda« svoj telovadni nastop. Na sporedu je gledalaška predstava »Miha se ženi«, razne zabavne točke, igrala pa bo priljubljena omladinska godba. Čisti dobiček prireditve je namenjen za izplačilo požarnega avtomobila.

Pričetek šole na drž. moškem učiteljsišču v Mariboru. Zaradi zrelostnih izpitov se preloži vpisovanje gojencev v letnike na dan 13. septembra od 9. do 11. ure. Vpisovanje učencev v vadnico pa se vrši dne 9. septembra. Ravnateljstvo.

Čebelarstva podružnica za Maribor in okolico priredi v nedeljo, dne 7. septembra — v slučaju slabega vremena na praznik dne 8. septembra — popoldne izlet k čebelnjaku gospoda Žifka na Pobrežju. Sestanek ob pol 3. uri popoldne. Po gledu čebelarstva na domu skupen pohod k čebelam, ki jih ima g. Žifko na paši v Brezju (na vozu). Pri tej priliki bo se razpravljalo tudi o ozimovanju čebel. K številni udeležbi vabi predsednik.

Denarna kriza bo nehala, kakor hitro se bosta zopet razvila trgovina in promet. Naj se pripravi že sedaj vsak na ta čas ter si pridobi znanja in spretnosti, brez katerih kljub višji šolski izobrazbi ni mogoče dobiti službe: stroje-pisje, stenografija in knjigovodstvo. Novi tečaji za stroje-pisje, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo (posamezni pouk) začnejo na Ant. Rud. Legatovi šoli v Mariboru dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Vpisovanja in pojasnila dnevno v trgovini s pisarniškimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy.
Prevedel Paulus.

45

Margareta za trenutek ni nič odgovorila. Pa njena drobna nožica je nepotrpežljivo teptala trato in njeni prsti so se nemirno igrali z zlato ovratno veržico. Sreča je ugasnila v njenih lepih očeh in na čelo se ji je zagrebla globoka guba.

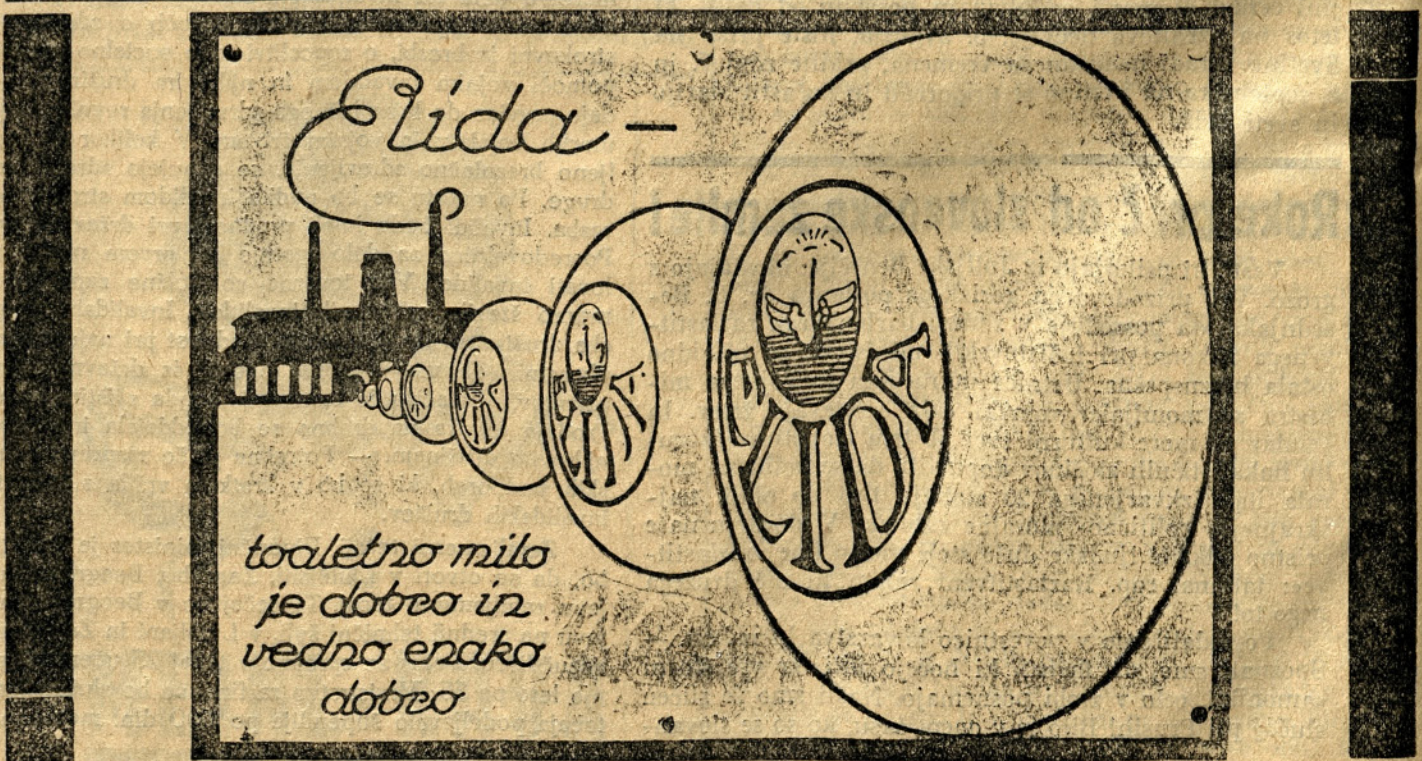
Kratek in bolesten vzdih se ji je izvil iz prsi, pro-seče, žalostno je pogledala gori k možu.

Dobrovoljno se ji je nasmehljaj, šaljivo skoraj, ko se je poglobila med njenimi očmi črta žalosti in skrbi.

»Percy —!«

»No, ljuba moja —?«

»Tako življenje je zame neznosno —! V večnem strahu in trepetu živim —! Dvakrat si bil na Francoskem pretečeni mesec, šel si v nevarnost in v smrt, prav kot bi tvoje življenje ne bilo moja last —! Kdaj vendar boš prenehal s tistimi blaznimi pustolovščinami in pre-

pustil ljudem, da se pobrigajo sami zase in si rešijo življenje kakor sami znajo in morejo —?»

Burno, strastno je govorila, pa v kljub temu rahlo, polglasno, da je ne bi kdo čul. Tudi v svoji najhujši razburjenosti je pazila, da ne izda njegove skrivnosti.

Ni ji koj odgovoril. Mehek, ljubeč izraz je legel na njegovo lice, njegove oči so se zaglobile v njen pogled, iz katerega je govorila bolest in žalost in ljubezen.

Nato pa se je obrnil proti samotnemu šatoru, nad čigar vhodom je visela deska z napisom: »Pridite in pogledajte si pravo sliko morilne guillotine!«

Pred šatorom je stal človek v raztrgani obnošeni obleki z rdečo jakobinsko čepico na glavi, okrašena s francosko trobojnico. Po bobnu je tolkel in klical z enotličnim, otožnim glasom:

»Pridite in pogledajte! Pridite in pogledajte! — Pravo sliko morilne guillotine! — Sto in sto jih pogine vsak dan v Parizu! — Pridite in pogledajte! Pridite in pogledajte! — Videli boste, kaj se to uro godi v Parizu!«

Margareta je šla za Percyjevimi očmi. Videla je šator, čula je enolično, hripavo klicanje Francozovo.

Streslo jo je, spet je proseče pogledala svojega moža.

Njegov obraz se je čudno izpremenil.

Oči so mu vzplamtele, čelo se mu je nagubalo, krog izrazitih ustn mu je legla trda, odločna poteza in njegova nežna, skoraj ženska roka, roka gizdalina, ki je, se je zdelo, znala prijeti le za časo in za igralne karte, se je stisnila v trdo pest. Vsa njegova visoka postava se je mogočno vzravnila, izgledal je kakor kip izklesan iz granita.

Pa le za trenutek je butnil na dan in oblił vso njegovo zunanost plamen, ki je žarel globoko skrit v njegovi junaški duši.

(Dalje prihodnjič).

Dijaki se vzamejo na stanovanje in hrano. Električna luč. Stolna ulica 6, I. nadst., levo. 544

Dva dijaka se sprejmeta na stanovanje in hrano. Maistrova ulica 17, vrata 10. 542 2

Šolske torbe, nahrbtnike in jermena za knjige priporoča Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 549

Veliki bakreni kotel za žganje kuhati, 143 litrov vsebine, s čelado za odvzeti, verigo, medeno pipo in vso opremo in pet velikih dež (stoječe sode) za drože, prodaja po nizki ceni: Janko Artman, Sv. Jurij ob južni žel. — Ravnotam se tudi prodaja šest stojnic, polic (štelaze) za manufakture, galanterijo, steklo, usnje in eden Alfa 125 litrov, ter dve železne vrata in ene sobne vrata z okvirjem. 550

Naznanilo.

Dovolim si cenj. odjemalce in p. n. občinstvo opozoriti na svoj novo ustanovljeni

torbarski obrat,

kjer se izdelujejo poine torbe, kasete in kovčke iz usnja in platna v raznih foimah in velikostih. Sprejemajo se tudi naročila za specijelne torbe in kovčke, n. pr. za razne vzorce, trgovske potnike itd.

Velika izbira raznih torbic in kovčkov od najmanjših do največjih.

IVAN KRAVOS, MARIBOR,

Aleksandrova cesta 13. — Slomškov trg 6.

!! Za ženske in otroke !!

Velika izbira pletenih jopic, bluz, oprsnikov, jumperjev, robcev, kostumov, pelerin, kopic, celih oblek, sviterjev, dokolenic i. t. d., vse lastnega izdelka in po zelo nizkih cenah. Vsa naročila po meri se izvršijo točno po želji

lastni pletarni

Marije Vezjak

Maribor, Vetrinjska ulica 17.

Bluze se vežejo od 50—80 D.

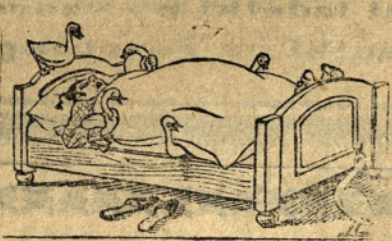
Viničarja s 4 ali 5 močmi išče Zenkovič, Pivola 6 (Razvanje) s 1. novembrom. 541 2

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1—1. 107

Ia kovaški premog garantiran, kg od K 2— do 3'20, vedno velika in stalna zaloga. Tudi ves stavbeni material se dobi od sedaj naprej po čudovito znižani ceni pri V. Bratina, Križevci pri Ljutomeru. 484 3—1

Josip Nekrep, tesarski mojster in podjetnik, Maribor, Smetanova ulica 59, telefon št. 140, prevzame vsa dela s točnim in cenim izdelovanjem. 465 11—1

Gumbe iz blaga in usnja različnih vrst ter žreblje za tapetnike izdeluje F. Plankl, Maribor, Tattenbachova ulica 16. 536 2—1

PERJE

za zglavnike, puh za pernice, žimo, afrik in cvilih za žimnice, platno za prtiče in vse drugo posteljno perilo, odeje šivane in flanelaste, preproge, zostore, posteljne in kavne garniture, namizne prte, prodaja v velikanski izbiri in čudovito nizkih cenah veletrgovina R. STERMECKI, CELJE, št. 334. Ilustrovani cenik zastoj! Trgovci engros cene. 481 16

Pozor!

Prvovrstna dalmatinska vina

se točijo v gostilni

Felber v Mariboru, Dravska ulica št. 11.

Samo par stopnic od mosta pri Veliki kavarni navzdol, in že ste tam. — Prosim prepričajte se!

Perilo, pletenina, volna, drobnarija, galanterija.

Največja izbira! Najnižje cene!

Gaspari & Faninger

Maribor, Aleksandrova cesta 23.

Ceneno češko perje!

En kg sivega opuljenega perja 70 D, na pol belo 90 D, belo 100 D, boljše 120 in 150 D, mehko jak puh 200 in 225 D, boljše vrsta 275 D. Pošiljatelj carine prosto, proti povzetju od 300 D naprej poštne prosto. Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in ne vseče vzame nazaj. Naročila samo na BENEDIKT SACHSEL, Lobež št. 77 pri Pilznu, Čehoslovaška. Poštne pošiljke gredo iz Čehoslovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni. 1120 6—1

CUNJE

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vlit, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovskimi odpadki in vlitino.

Širite „Stražo“!

Izjava.

Podpisani izjavljam, da ni res, da opustim svojo trgovino, res pa je, da bodem skušal isto radi pre-majbnih prostorov razširiti na desno in levo. Toliko na znanje onim, katerim sem na poti.

Ivan Trpin,

Maribor, Glavni trg šte. 17.

Prvovrstni sodi

v vseh velikostih, se dobavljajo takoj in poceni od mehanične sodarne

R. Fichler-ja sin, Maribor.

Prodajalnica Tiskovnega društva

Slovenski trg 1 PTUI Slovenski trg 1

ima na razpolago vse šolske knjige in vse druge šolske in pisarniške potrebščine.

VOLTA

DOMAČA ŽARNICA

TOVARNA VOLTA d.d. MARIBOR

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi FRANCKOV« kavni pridatek« od ponarejenih proizvodov tudi že na zunaj po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno iz-čejo karakteristični znaki razlikovanja, ki so im: »Franck« in »kavni mlinček«.

»Pravi FRANCK« z mlinčkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in tečnosti.

Denar naložite

na boljšo

na varnejšo

pri

Spodnještajerski ljudski posojilnica r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Med. dr. Frank,

Maribor, Aleksandrova cesta 9,

zopet ordinira od 9.—11. predp. in od 2.—4. pop.

Zobobolane pozna
kdor ne
je zobe z**„ITO“****Zdravnik****Dr. J. MARCIUS**ordinira od 17. septembra t. l. naprej zopet redno v
Slov. Bistrici nasproti vojašnice od 8.—11. ure pred-
poldne in od 2.—4. ure popoldne.**Prva žebljarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.**

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Telefon interurban: Podnart 2.

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje. Spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuke za podobe, zid, cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločeno, kolesa itd. Vijalni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in rabah najceneje.

* Ilustrovani ceniki na razpolago! *

**Zadružna gospodarska banka d. d.,
podružnica v Mariboru.**

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.**Naznanilo.****Tiskarna sv. Cirila v Mariboru**

vljudno naznanja s tem p. n. župnijskim, šolskim, občinskim in vsem drugim uradom kakor tudi cenjenemu občinstvu, posebno pa še p. n. dijaštvu, da je otvorila dne 30. avgusta 1924

ново podružnico svoje znane trgovine s papirjem,

devocionalijami in pisarniškimi potrebščinami v hiši Zadružne Gospodarske banke na Aleksandrovi cesti št. 6, pred frančiškansko cerkvijo.

V tej podružnici se dobijo tiskovine, vse pisarniške, šolske in uradne potrebščine kakor v stari trgovini na Koroški cesti št. 5.

Knjigarna Cirilove tiskarne

se nahaja od zdaj zanaprej samo v novi bančni palači pred frančiškansko cerkvijo, Aleksandrova cesta 6. Le tam se dobijo od zdaj vse

učne knjige

za gimnazijo, realko, učiteljske in trgovsko šolo ter za meščanske in ljudske šole.

Stara trgovina Cirilove tiskarne

na Koroški cesti št. 5 ostane tudi še za naprej in se dobijo tam vsi predmeti kakor tiskovine, papir, pisarniške in šolske potrebščine, trgovske knjige, molitveniki, devocionalije itd.

Za obilen obisk v stari trgovini in v podružnici se cenj. občinstvu najvljudneje priporoča

Tiskarna sv. Cirila.